

ГРИБАН Григорій Петрович,

доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України,
заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фізичного виховання та рекреації,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
e-mail: mr.dya69@gmail.com

УДК 378.016:376

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ – ГОСТРА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

У статті розглянуто актуальну проблему сучасної педагогічної теорії і практики професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи. Зроблено літературний аналіз сучасного стану професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з людьми з обмеженими фізичними можливостями.

Гостра вимога надання цьому питанню особливої уваги педагогів, психологів, соціологів зумовлене тим, що в останні роки значно зростає кількість людей, які за станом свого здоров'я мають ті чи інші обмеження в розвитку. Такі люди у продовж усього життя потребують державної та соціальної допомоги. Особливо це питання стосується дітей та молоді з обмеженими можливостями.

Ключові слова: фахівці; фізичне виховання; спорт; фізична реабілітація; обмежені можливості; професійна підготовка.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку нашої держави досить гострою проблемою є підготовка висококваліфікованих, компетентних і конкурентоспроможних фахівців, які ефективно відновлюють стан здоров'я дорослих і дітей. Перш за все, це зумовлено тим, що здоров'я населення України в останнє десятиліття має стійку тенденцію до погіршення. За останніми показниками статистичних обстежень в Україні офіційно 2,5 мільйонів людей мають фізичні та розумові обмеження в розвитку. Велика кількість цього показника складають діти та молодь, але при всьому тому, цей контингент майбутнього осередку суспільства не повинен залишатися на узбіччі соціально-культурних процесів, системи людських взаємин і цінностей. Ці діти та молодь мають такі ж права, як і здорові: їм необхідно при можливості здобувати освіту, розвивати свої здібності і професійні якості та в майбутньому приносити користь суспільству та державі.

Життєвий досвід та практика фізичного виховання і спорту вказують на позитивний вплив занять фізичними вправами у реабілітаційному та відновлюва-

ному процесі; у загальному стані дитини з вадами в розвитку; сприяють полегшенню реалізації проблеми навчання та освіти такої дитини її вихованню; формуванні соціалізуючих функцій, які знадобляться їй у майбутній життєдіяльності і суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз наукових джерел дозволив вивчити значний досвід з теорії та практики професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту у вищій школі. Зокрема, такі її аспекти: професійна підготовка майбутніх фахівців (Ю.Д. Бойчук, О.А. Дубасенюк, М.Б. Євтух, В.І. Наумчук, В.В. Ягупов та інші); професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту (Т.М. Бугеря, Л.Б. Волошко, А.М. Герцик, М.В. Дугчак, Р.П. Карпюк, Т.Ю. Круцевич, Р.В. Клопов, А.П. Конох, О.С. Куц, В.М. Платонов, Є.Н. Приступа, Л.П. Сущенко, О.В. Тимошенко, Б.М. Шиян, Ю.М. Шкретій); реалізація принципу неперервності професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (С.У. Гончаренко, І.А. Зязюн, С.О. Сисоєва, В.О. Кукса, Л.П. Сущенко та інші); проблему дітей з обмеженими фізичними можливостями та корекційну роботу з такими дітьми розглядали І.Д. Бех, В.І. Бондар, В.В. Засенко, Д.В. Лубовський, О.В. Гузій, О.С. Куц, Є.М. Мастюкова, Г.М. Мерсіянова, В.М. Синьов, Є.Ф. Соботович, Л.В. Фомічова, О.П. Хохліна, М.Д. Ярмаченко; особливості реабілітаційної роботи засобами фізичної реабілітації з людьми, що мають обмеження в розвитку, досліджували І.М. Башкін, Т.В. Бойчук, О.М. Вацеба, А.С. Вовканич, Т.В. Дяченко, Ю.О. Ляной, О.К. Марченко, В.М. Мухін; особливості навчання та майбутньої життєдіяльності дітей з обмеженими можливостями опрацьовували І.В. Дмитрієва, В.В. Золотоверх, С.Ю. Конопляста, В.І. Ляшенко, В.А. Липа, Н.О. Мирошниченко, А.К. Одинченко,

В.В. Тарасун, Д.І. Шульженко); соціально-педагогічному захисту дитинства в Україні на державному, регіональному та місцевому рівнях присвятили свої роботи В.М. Алфімов, А.С. Волинець, О.М. Бондаренко, І.Д. Зверева, О.Г. Зінченко, В.П. Зінченко, А.І. Міщук.

Науковий інтерес для нашого дослідження становить досвід реабілітаційної роботи зарубіжних дослідників (С. Bithell, R. Brandt, С. А. Broberg, С. А. Brocks, N. Z. Eming, G. Giddings, Н. Gunn, А. Jones, С. Kell, N. Patton, А. F. Pettersson та ін.), а також досвід у напрямку професійної підготовки фахівців з фізичної терапії та питань, пов'язаних із діяльністю фізичних терапевтів (D. Berkin, В.Е. Gibson, J. Gora, J. Dolecki, В. Maniecka-Aleksandrowicz, S. Chan, L.A. Hale, S. Hayes, S.A. Stiens, А. Szkiefkowska, С. Wikström-Grotell та ін.)

Формулювання цілей статті. Розглянути теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи на основі вітчизняних та іноземних джерел.

Виклад основного матеріалу дослідження. Демократичний розвиток України, зокрема соціальний вектор нашої держави, спрямований на допомогу людям з обмеженими фізичними можливостями, передбачає низку комплексів і заходів стосовно реабілітаційної роботи з ними. Такий напрям державної політики ґрунтується на вітчизняних та міжнародних правових документах щодо соціального захисту інвалідів взагалі та дітей і молоді з обмеженими психофізичними можливостями зокрема.

Нормативно-правову базу професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи складають Закони України «Про освіту» (1991), «Про вищу освіту» (2002), «Про фізичну культуру і спорт» (2011), «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» (2007), Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття») (1993), Національна доктрина розвитку освіти (2002), Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2004). Крім того, державна стратегія оздоровчого напрямку населення викладена в нормативно-правових документах, що регулюють розвиток сфери фізи-

чного виховання, спорту й охорони здоров'я в Україні, зокрема у Цільовій комплексній програмі «Фізичне виховання – здоров'я нації» (1999–2005), Державній програмі розвитку фізичної культури і спорту на 2007–2011 роки (2006), Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки (2011), Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір» на 2012–2020 роки (2011) [1; 2].

У 1991 році Верховною Радою України був прийнятий закон «Про основи соціального захисту інвалідів» і відповідна державна програма. Почала зростати і розгалужуватись кількість організацій державного та недержавного спрямування, які переймаються проблемами людей з обмеженими фізичними можливостями.

За наведеними даними Л.А. Огорелкової (2000), в Україні нараховується близько 600 штатних фахівців з фізичної реабілітації, працюють 28 центрів «Інваспорту», 56 відділень регіональних центрів, переважно у великих містах та 16 областях, 48 фізкультурно-оздоровчих клубів інвалідів у 17 областях, 17 спеціалізованих дитячо-юнацьких реабілітаційних спортивних шкіл. Україна з 2010 року розпочала активно реформувати програми підготовки магістрів у вищих навчальних закладах з напрямку фізичної реабілітації, на що були направлені відповідні накази та постанови.

10 лютого 2010 року вийшов наказ МОН № 99 про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні. Згідно з новою концепцією підготовки магістрів, термін навчання зростає до 1,5 років. Пізніше МОН затвердило план дій на виконання Концепції підготовки магістрів в Україні на 2010–2012 роки (Наказ МОН № 165 від 02.03.2010 р. «Про затвердження Програми організації підготовки магістрів в Україні») [3].

Життєвий досвід та практика фізичного виховання і спорту сприяють реалізації проблеми реабілітації людей з обмеженими фізичними можливостями у напрямку освіти, виховання, формування позитивного морального і психофізичного клімату в суспільстві. Фізична реабілітація, це складова лікувальна і профілактична діяльність із застосуванням засобів і методів фізичної культури, еле-

ментів спорту та спортивної підготовки, масажу, фізіотерапії та природних чинників у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану, працездатності, психоемоційної стійкості й адаптаційних резервів організму людей з обмеженими можливостями [4].

У медицині термін «реабілітація» почав використовуватись з початку ХХ-го сторіччя: в 1903 році Франц Йозеф Раттер фон Бус вперше застосовує поняття «реабілітація» у книзі «Система загального піклування над бідними», маючи на увазі благодійну діяльність. Стосовно осіб з вадами в розвитку, або обмеженими можливостями слово «реабілітація» почало вживатись з 1918 року, що пов'язано з організацією в Нью-Йорку Інституту Червоного Хреста для інвалідів. Розвиткові *фізичної реабілітації* в сучасному тлумаченню цього терміну сприяли дві основні історичні події: епідемії поліомієліту з 1890-х до 1950-х років та наслідки двох світових воєн [5].

У науковій літературі частотним є таке трактування явища фізичної реабілітації: «це застосування з лікувальною і профілактичною метою фізичних вправ і природних чинників у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих». Таке визначення збігається з тлумаченням терміна «реабілітація», представленим у резолюції Генеральної Асамблеї ООН № 48/96 від 20 грудня 1993 року: «Стандартні правила щодо зрівняння можливостей інвалідів». Також у резолюції зазначається, що реабілітація може передбачати заходи збереження і відновлення функцій, або ж компенсацію втраченої чи відсутньої функції [6].

Роль фізичної реабілітації у відновленні здоров'я людей з обмеженими фізичними можливостями має першорядне значення в процесі відновлення. Її слід розглядати як лікувально-педагогічний і виховний процес.

Основним засобом фізичної реабілітації є фізичні вправи і елементи спорту. Систематичне фізичне навантаження поступово викликає в організмі людини позитивні функціональні та структурні зміни. У результаті фізичних вправ можливе поступове підвищення фізичного навантаження. При цьому удосконалюються рухові навички, розвиваються і удосконалюються сила, витривалість, швидкість, гнучкість, спритність [7; 8].

Ніякі інші засоби і методи реабілітації не в змозі замінити фізичні вправи. У результаті фізичних навантажень нормалізуються механізми регуляції, підвищуються адаптаційні можливості організму хворого до динамічно мінливих умов середовища, формуються і зміцнюються нові рухові навички.

Вивчення і узагальнення даних літературних джерел вказує на велику кількість висловлювань, що стосується питання професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, щодо реабілітаційної роботи.

Так, Т. Бугеря вказує на те, що в питанні професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, щодо реабілітаційної роботи недостатньо уваги приділяється питанню підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу, які у продовж періоду трудової діяльності працюють у вищих навчальних закладах. Важливе значення у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, щодо реабілітаційної роботи має перегляд навчальних програм, запровадження у навчальний процес новітніх освітніх технологій [9, с. 12].

В. Кукса вважає, що якість підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, що до реабілітаційної роботи буде підвищуватись за умов фундаментальної переорієнтації загальної філософії освіти, зміни оздоровчо-освітньої парадигми в цілому [10, с. 41].

В. Магін зазначає, що професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту буде проводитись більш ефективно, якщо вона заснована на інноваційних технологіях науково-педагогічної освіти.

Л. Суценко вказує на необхідність формування у майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, щодо реабілітаційної роботи професійної компетентності особистості необхідної у майбутньої професійної діяльності [10, с. 277–278]. Крім того, Л. Суценко зазначає, що майбутні фахівці з реабілітації повинні досконало знати складові системи заходів щодо відновлення або компенсації фізичних можливостей та інтелектуальних здібностей [11].

Сучасний стан професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, щодо реабілітаційної ро-

боти з людьми з обмеженими можливостями передбачає вивчення наступних реабілітаційних дисциплін «Теорія і методика фізичної культури», «Теорія і практика реабілітаційної роботи», «Адаптивна фізична культура».

В період навчання майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту проводиться підготовка у напрямку гуманітарних наук і професійно-орієнтованих медико-біологічних і професійних дисциплін. До яких входять наступні дисципліни: анатомія та динамічна анатомія, спортивна морфологія, фізіологія, біохімія (медико-біологічні); масаж, ЛФК (професійні). Майбутні фахівці з фізичного виховання і спорту проходять курси необхідні для формування знань, умінь і навичок з фізичної культури (гімнастика, туризм, клінічна психологія, фізична релаксація, оздоровчий біг) [11].

Уміння й навички студентів закріплюються на практичних заняттях в процесі щорічної практики. Процес навчання – це складно-інтегрована система, результат якої націлений на формування активної соціальної позиції майбутнього фахівця реабілітолога. Професійна підготовка фахівця виступає, як складна система, орієнтована на задоволення потреб у майбутнього фахівця на даному етапі соціально-економічного розвитку суспільства.

Професіоналізм фахівця – результат тривалого процесу формування його особи: у сім'ї, в колективі навчального закладу, а також в установах подальшої роботи.

Спираючись на сучасні проблеми підготовки фахівці в з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи сьогодні реформи освіти мають бути направлені на інтеграцію природничо-наукової підготовки фахівця в процесі формування його професійно-педагогічної компетентності з врахуванням сучасного стану ринку праці.

Культурний потенціал сформований за час навчання у вузі продуктивно позначається в практичній діяльності фахівця. Тому об'єм навчальної програми розглядається як цільовий орієнтир духовного і тілесного розвитку особистості студента. Єдність духовного, фізичного, етичного виховання виступає як діяльні-

сний компонент навчального процесу, методологічною основою яких є теорія фізичного утворення П. Лесгафта, Г. Шишкової.

Сучасна підготовка фахівці в з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи направлена на надання послуг особам з обмеженими фізичними можливостями. Метою такої роботи є максимально можливий розвиток, підтримання та відновлення втрачених або послаблених рухових функцій та працездатності організму впродовж усього життя. Надання таких послуг включає і випадки, коли повноцінне функціонування рухового апарату та дієздатність можуть бути послаблені чи втрачені у внаслідок старіння, перенесеної травми, захворювання або негативного впливу навколишнього середовища.

Проблеми, які встають перед сучасною вузівською освітою, обумовлені кардинальними змінами змісту не лише самих професійних завдань, але і соціального замовлення на їх рішення.

Висновки. Гостра вимога сьогодення це підготовка висококваліфікованих, компетентних і конкурентоспроможних фахівців, які ефективно відновлюють стан здоров'я дорослих і дітей. Це зумовлено тим, що за останнє десятиліття здоров'я населення України має стійку тенденцію до погіршення. Протистояти такій тенденції можливо тільки завдяки комплексній реалізації оздоровчих програм, масовим заняттям фізичними вправами, здоровому образу життя всього населення України від дітей до дорослих.

Такому напрямку державної політики сприяє підготовка фахівців з фізичного виховання і спорту, здатних розробляти й реалізовувати сучасні комплексні спортивно-оздоровчі та реабілітаційні технології; володіти комплексом теоретичних знань, поєднаних з практичними навичками, вміннями; визначати професійно-значущі і особистісні якості, які є елементами професійної компетенції.

Перспективи подальших досліджень: планується розглянути інноваційні програми підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до спортивно-оздоровчої та реабілітаційної роботи.

Список бібліографічних посилань

1. Долинний Ю.О. Сучасний стан підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями у вищих навчальних закладах України. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*: зб. наук. праць / редкол.: В.І. Шахов (голова) [та ін.]. Вінниця: Нілан ЛТД, 2017. Вип. 52. С. 8–87.
2. Казакова С.М., Казаков Е.А. Сучасний стан підготовки і перспективи працевлаштування фахівців з фізичної реабілітації. *Фізична та фізіотерапевтична реабілітація. Реабілітація СПА-технологій*: Матеріали науково-практичної конференції, 29–30 квітня 2009 р. Севастополь, 2009. С. 36–37.
3. Куц О., Липичак І. Нові технології та моделювання підготовки вчителів фізичної культури. *Молода спортивна наука України*: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 6: У 4-х т. Львів: Українські технології, 2002. Т. 2. С. 539–541.
4. Долинний Ю.О. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. Фізична культура і спорт*: зб. наукових праць. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. Вип. 3К(44)14. С. 211–215.
5. Mills R., Tait A. The Convergence of Distance and Conventional Education: Patterns of Flexibility; for the Individual Learner. Routledge, 2002. 208 p.
6. Магин В.А. Контекст модернізації вищого професійного фізкультурного образования. *Теорія і практика фізической культури*. 2005. № 4. С. 39–41.
7. Васічкін В.І. Довідник з масажу. Л.: Медицина, 1991. 192 с.
8. Карпюк Р.П. Професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання: теорія та методика [монографія]. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. 504 с.
9. Бугеря Т.М. Використання міжпредметних зв'язків в удосконаленні навчальної діяльності майбутніх фахівців із фізичної реабілітації. *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2006. № 3. С. 10–12.
10. Кукса В. Переорієнтація професійної самосвідомості студента – фізреабілітолога. *Теорія і методика фіз. виховання і спорту*. 2002. № 4. С. 40–47.
11. Сущенко А.П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект). Запоріжжя: Запорізький держ. ун-т, 2003. 442 с.

References

1. Dolynnyy, Y. (2017). The current state of training of future specialists in physical education and sports for rehabilitation work with children with disabilities in higher educational institutions of Ukraine. *Scientific notes of the Vinnitsa State Pedagogical University named after Mikhail Kotsiubynsky*: collection of scientific works. Vinnytsya: Nehal LTD. Issue 52. 8–87.
2. Kazakova, S.M., Kazakov, E.A. (2009). Current state of training and prospects of employment of specialists in physical rehabilitation. *Physical and physiotherapeutic rehabilitation. Rehabilitation of Spa Technologies*: Materials of the Scientific and Practical Conference, April 29–30, 2009. Sevastopol. 36–37.
3. Kuts, O., Lapitschak, I. (2002). New technologies and models of preparation of teachers of physical culture. *Young sports science of Ukraine*: collection of scientific works in the field of physical culture and sports. Issue 6: In 4 volumes. Lviv: Ukrainian technologies. Vol. 2. 539–541.
4. Dolynnyy, Y. (2014). Theoretical aspects of professional training of future specialists in physical education and sports for rehabilitation work. *Scientific journal of N.P. Drahomanov NPU. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture. Physical Culture and Sport*: a collection of scientific works. Kiev: M.P. Drahomanov NPU. Issue 3K(44)14. 211–215.
5. Mills R., Tait A. (2002). The Convergence of Distance and Conventional Education: Patterns of Flexibility; for the Individual Learner. Routledge. 208 p.
6. Magin, VA (2005). Context of modernization of higher professional sports education. *Theory and practice of physical culture*. 4. 39–41.
7. Vasikhkin, V.I. (1991). Massage guide. Leningrad: Medicine. 192 p.
8. Karyuk, R.P. (2008). Professional training of future specialists in adaptive physical education: theory and methodology [monograph]. Lutsk: Volyn Regional Printing House. 504 p.
9. Bugeria, T.M. (2006). Use of interdisciplinary connections in improving the training activities of future specialists in physical rehabilitation. *Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*. 3. 10–12.
10. Kuksa, V. (2002). Reorientation of professional self-consciousness of a student-physiotherapy specialist. *Theory and methods of physical education and sport*. 4. 40–47.
11. Sushchenko, L.P. (2003). Professional training of future specialists in physical education and sports (theoretical and methodological aspect). Zaporozhye: Zaporizhzhya State University. 442 p.

HRYBAN Hryhoriy,

Doctor in Pedagogy, Professor, Academician of the Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine,
Honored Worker of Science and Technology of Ukraine,
Chair of Physical Education and Recreation Department, Ivan Franko Zhytomyr State University
e-mail: mr.dya69@gmail.com

**PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
TO REHABILITATION WORK AS A SHARP REQUIREMENT OF PRESENT TIME**

In the article the issue of the day of modern pedagogical theory is considered practices of professional preparation of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work. The literary analysis of the modern state of professional preparation of future specialists is done on physical education and sport to rehabilitation work with people with the limited physical possibilities.

Sharp requirement of grant this question of the special attention of teachers, psychologists, sociologists, it is

predefined that in the last years considerably grows amount of people which on the state the health have those or other limitations in development. Plenty of people with the limited possibilities is made by children and young people, but at all that, this contingent of future cell of society must not remain on the side of a road of social' no-culturing processes, system of human mutual relations and values. Children and young people have these same rights, as well as healthy: they need at possibility to get

education, develop the capabilities and professional qualities and in the future to be of the use society and state.

On the modern stage of development of Ukraine a sharp enough problems is preparation of highly skilled, competent and competitive specialists which effectively proceed in the state of health of adults and children. Modern preparation is specialists in from physical education and sport to rehabilitation work directed on the grant of services persons with the limited physical possibilities. The purpose of such work is maximally possible development, maintenance, and proceeding in the lost or hyposthenia motive functions and capacity of organism is during all life. The grant of such services includes cases, when the valuable functioning of motive vehicle and capability can be hyposthenia or lost in as a result of senescence, carried trauma, disease or negative influence of environment.

Modern state of professional preparation of future specialists on physical education and sport, in relation to rehabilitation work with people with the limited possibilities «Theory and method of physical culture», «Theory and practice of rehabilitation work», «Adaptive physical culture foresees the study of next rehabilitation disciplines».

In the period of studies of future specialists on physical education and sport preparation in direction of humanities is conducted and professionally oriented medicobiologic and professional disciplines. The followings disciplines enter in which: anatomy and dynamic anatomy, sporting morphology, physiology, biochemistry (medicobiologic); massage, LFK (professional).

Future specialists on physical education and sport poched courses necessary for forming of knowledge's, abilities and skills, from a physical culture (gymnastics, tourism clinical psychology, and physical relaxation, to health-improvement at run).

Ability and skills of students is fastened on practical employments in the process of annual practice. A process of studies is the scalds interwoven system the result of which is aimed at forming of active social position of future rehabilitation specialist. Professional preparation of specialist comes forward, as a difficult system, oriented to satisfaction of necessities for a future specialist on this stage of socio-economic development of society.

Professionalism of specialist is a result of the protracted process of forming of his person: in a monogyny radium, in the collective of educational establishment, and also in establishments of subsequent work.

Leaning on the modern problems of preparation specialists in from physical education and sport to rehabilitation work today's reforms of education must be directed on integration naturally of scientific preparation of specialist in the process of forming of him professionally pedagogical to the competence taking into account a modern market of labor condition.

Vital experience and practice of physical education and sport is instrumental in realization of problem of rehabilitation of people with the limited physical possibilities in direction of education, education, forming of positive moral and psychic physic climate in society. Physical rehabilitation, it is a constituent medical and prophylactic activity with application of facilities and methods of physical culture, elements of sport and sporting preparation, massage, physiotherapy and natural factors, in the complex process of proceeding in a health, bodily condition, capacity, psyche emotions firmness and adaptation backlogs of organism of people, with the limited possibilities.

Keywords: specialists; physical education; sports; physical rehabilitation; limited professional training.

Одержано редакцією 04.07.2018
Прийнято до публікації 18.07.2018

DOI 10.31651/2524-2660-2018-14-23-28

ORCID 0000-0002-8252-8559

ДЕМ'ЯНЮК Віктор Володимирович,

заслужений працівник освіти України,
директор Рівненського економіко-технологічного коледжу,
Національний університет водного господарства та природокористування
e-mail: vic.demianuk@gmail.com

УДК 377

ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНА ПІДГОТОВКА ЯК ПРАКТИЧНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНО-СМИСЛОВОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

В роботі розкрито зміст феномену професійно-ціннісної підготовки як специфічної системи навчально-виховної роботи. Показано, що професійно-ціннісна підготовка передбачає застосування аксіологічного підходу, у межах якого принципове значення мають позитивно-творчі цінності, а також заохочується формування вмінь якісного вибору цінностей студентом, розвиток його духовного, морального і творчого начал. Обґрунтовується думка, що специфіка професійної діяльності очевидно має визначальний характер для формування індивідуальних, особистісних якостей – в тому числі системи цінностей.

Ключові слова: професійно-ціннісна підготовка; ціннісно-смыслова сфера; аксіологія; педагогіка.

Постановка проблеми. Формування ціннісно-смыслової сфери особистості традиційно пов'язується з освітою, в ме-

жах якої розробляються освітні прийоми та методики, за допомогою яких формуються гармонійні (в аксіологічному сенсі, зокрема) особистості. Молоді люди приходять навчатися до закладу освіти (коледжу, зокрема) з певними ціннісними знаннями і ставленням до світу. Процес професійної підготовки відкриває перед ними нові пізнавальні можливості та професійній перспективі й, водночас, не може не вплинути на їх ціннісно-смыслову сферу. Зміст професійної підготовки має також сформувати стійке переконання у майбутнього фахівця, що від того, якими цінностями він керується у житті, залежить його духовна і творча самореалізація і в майбутній професії,